

8 Chovné samice lemura kata a počty jejich mláďat ve Dvoře Králové
 9 Chovní samci a jejich mláďata
 10 Srovnání rozložení porodů lemuru v roce (v %) mezi Zoo Dvůr Králové a dalšími zoo v ČR (blíže v textu a tab. 1).
 Orig. D. Holečková

přítom Fiana, která rodila 15x, měla dvojčata v 80 % případů, což je vysoký podíl proti poměrům v přírodě. Z celkových 44 porodů šlo v 54,5 % o dvojčata, trojčata nebyla v královédvorské zoo zaznamenána.

Velmi kolísala i úspěšnost odchovu mezi jednotlivými samicemi. Fiana rodila v letech 2006–21 s výjimkou r. 2015 každoročně a úspěšně odchovávala 52 % z 27 mláďat. Ostatní samice rodily pouze 1–4x, což souviselo zejména s odchodem do jiné zoo. Pouze Mada (DK 29), která žije ve dvorské zoo od narození, z nejasných příčin rodila v letech 2013–18 a poté až v letech 2021–22, celkem zatím 6x a odchovávala všech 19 mláďat (100 %). Za povšimnutí stojí poměr pohlaví mláďat, mezi

nimiž výrazně převyšovali samci (38 oproti 23 samicím – 66,2 % samců), a to i kdyby všechna mláďata s neurčeným pohlavím byly samice. Z úspěšně odchovaných tvořili samci 60 %. Podrobnosti o chovných jedincích a jejich reprodukční úspěšnosti najdete v tabulkách A a B k článku na webové stránce Živy.

Níže uvedená tab. 1 shrnuje rozložení porodů v roce. Na březen až květen připadlo 39 porodů (89,7 %), což koresponduje s celkovými daty z chovu všech českých zoo – 86,3 % s jednoznačným vrcholem v březnu (obr. 10). Pozdní porody připadající na srpen a listopad byly zřejmě způsobeny pozdním spojením se samcem a hierarchicky nižším postavením samice ve skupině a tím pozdějším nástupem říje. Tab. 2 uvádí věk samic při prvním a posledním porodu. Ve stáří 1,5 roku zabřezla Mada (DK 29) a v jednom roce a 8 měsících Paja (DK 38). Ostatní samice, pokud měly k dispozici samce, zabřezly ve věku dvou let a pět až 8 měsíců (Glorie, Marty

a Fida). Nejstarší rodič Fiana naposledy porodila ve věku 20 let a dva měsíce. Ostatní samice odešly z chovu nebo jsou zatím mladé. Nejvyššího věku dosáhla Fiana, která uhynula v r. 2022 ve věku 21 let a dva a půl měsíce.

Současná skupina (leden 2023) je po odchodu chovného samce Saka v říjnu 2022 tvořena 10 lemury kata – všemi narozenými v zoo Dvůr Králové, a to třemi chovnými samicemi (Mada DK 29 a její dcery G. Flora DK 42 a G. Fauna DK 44), s nimiž žijí dvě předloňská mláďata (samice Lamia DK 58 a Mona DK 63) a pět loňských 8 až 9 měsíců starých mláďat (samci Mamut DK 64, Mahut DK 65, Pankrác DK 66 a samičky Cody DK 67 a Uršula DK 68). Tato nejmladší mláďata jsou již třetí generací královédvorských odchovů. Informace o všech 68 mláďatech ke konci r. 2022 podává přehled na webu Živy.

Lemuři kata jsou nejznámějšími reprezentanty unikátní fauny Madagaskaru, kde probíhají ochranné aktivity zaměřené především na osvětu obyvatel, ochranu pralesa a podporu šetrného zemědělství. Projekty znovunavracení lemuru neprobíhají, protože problémem zůstává mizení vhodných biotopů.

Seznam literatury a doplňující tabulky uvádíme na webové stránce Živy.

Tab. 1 Rozložení porodů lemuru kata (*Lemur catta*) v Zoo Dvůr Králové v roce ve srovnání s rozložením porodů v ČR. V závorce u mláďat poměr pohlaví (samci, samice, neznámého pohlaví)

Měsíc	Počet porodů	Podíl [%]	Zoo v ČR 1986–2019 [%]	Bez odchovu	Počet mláďat	Odchováno	Poznámka
březen	19	46,3	51,5	5	29 (19, 9, 1)	19 (13, 6, 0)	2x odchov 1 z dvojčat
duben	12	29,3	23,8	2	20 (6, 6, 8)	14 (2, 6, 6)	1x odchov 1 z dvojčat
květen	8	18,2	11	2	13 (7, 5, 1)	10 (6, 4, 0)	
červenec	3	6,8	4,8	1	6 (3, 1, 2)	3 (3, 0, 0)	1x odchov 1 z dvojčat
srpen	1	2,25	–	–	1 (0, 1, 0)	1 (0, 1, 0)	
listopad	1	2,4	0,4	1	1 (0, 0, 1)	0	
Celkem	44	100,0	–	11 (27,5 %)	68 (38, 23, 7)	45 (27, 18, 0)	

Tab. 2 Pohlavní dospělost a plodnost samic lemuru kata v Zoo Dvůr Králové

Jméno	Narozena	První porod	Věk při zabřeznutí	Poslední porod	Věk při posledním porodu	Odchod
Marona	15. března 1999	11. listopadu 2002	5 let a 3 měsíce	18. března 2008	9 let	2009
Fiana	23. března 2001	21. dubna 2006	4 roky a 8 měsíců	23. dubna 2021	20 let a 2 měsíce	† 2022
Hira	26. dubna 2001	19. května 2006	4 roky a 8 měsíců	27. dubna 2009	9 let	2014
Singra	8. března 1997	22. března 2007	9 let a 7 měsíců	18. března 2010	13 let	2011
Víki DK 5	26. května 2006	12. dubna 2008	1 rok a 8 měsíců	–	–	2009
Fida DK 21	20. března 2009	3. dubna 2012	2 roky a 8 měsíců	–	–	2013
Mada DK 29	1. května 2011	7. dubna 2013	1 rok a 6 měsíců	6. května 2022	11 let	–
Glorie DK 33	3. dubna 2013	15. března 2016	2 roky a 5 měsíců	–	–	2018
Marty DK 34	3. dubna 2013	17. března 2016	2 roky a 6 měsíců	–	–	2017
Paja DK 38	17. března 2014	5. dubna 2016	1 rok a 8 měsíců	–	–	2017
Greta Flora DK 42	19. března 2016	5. července 2020	3 roky a 11 měsíců	11. května 2022	6 let a 2 měsíce	–
Garbo Fauna DK 44	19. března 2016	19. dubna 2021	4 roky a 8 měsíců	15. května 2022	6 let a 2 měsíce	–